

**Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun
suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi
väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä**

sedu

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Käsitteiden määritelmät	1
2.1 Kiusaaminen.....	1
2.2 Häirintä	2
2.3 Väkiältä	2
3 Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ennaltaehkäisy	3
3.1 Yhteistyö perusopetuksen kanssa	3
3.2 Opiskeluryhmän yhteisöllisyys.....	3
3.3 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.....	3
3.4 Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen	3
3.5 Kiusaamiskysely	4
4 Kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen puuttuminen	5
4.1 Kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen	5
4.1.1 Tilanteen selvittely	5
4.1.4 Yksilöllisen opiskeluhoollon tukitoimet.....	6
4.2.4 Dokumentointi ja ilmoittaminen huoltajalle	6
4.1.7 Jälkiseuranta ja jatkotoimenpiteet	7
4.2 Väkiältäiseen käyttäytymiseen puuttuminen	7
4.2.1 Tilanteen selvittely.....	8
4.2.2 Häiritsevän/väkiältäisesti käyttäytyvän opiskelijan poistaminen luokasta tai asuntolasta	8
4.2.3 Turvallisuutta vaarantavan esineen tai aineen haltuunotto.....	8
5 Toimintaohjeesta tiedottaminen ja siihen perehdyttäminen	9
6 Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi	10

1 Johdanto

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi sekä niihin puuttumiseksi. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 80§, oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13§ ja Opetushallituksen määräys 1105/2022).

Tämä suunnitelma sisältää säännöt ja toimintatavat, miten Sedussa ennaltaehkäistään ja puututaan väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään sekä suunnitelman toimeenpanosta ja valvonnasta. Sedussa ei sallita kiusaamista, häirintää tai väkivaltaa. Ne vaikuttavat haitallisesti koko opiskelijayhteisön hyvinvointiin ja käyttäytymiseen. Ne voivat vaikuttaa vahingoittavasti yksilön psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin vielä vuosienkin jälkeen.

2 Käsitteiden määritelmät

Ihmiset kokevat kiusaamiseksi, häirinnäksi ja väkivallaksi eri asiat. Toisen puolesta ei voi määritellä onko jokin teko henkilön kiusaamista vai ei. Kiusaaminen, häirintä ja väkivalta voivat olla näkyvää ja helposti huomattavissa olevaa toimintaa, tai vaikeasti havaittavaa ja näkymätöntä.

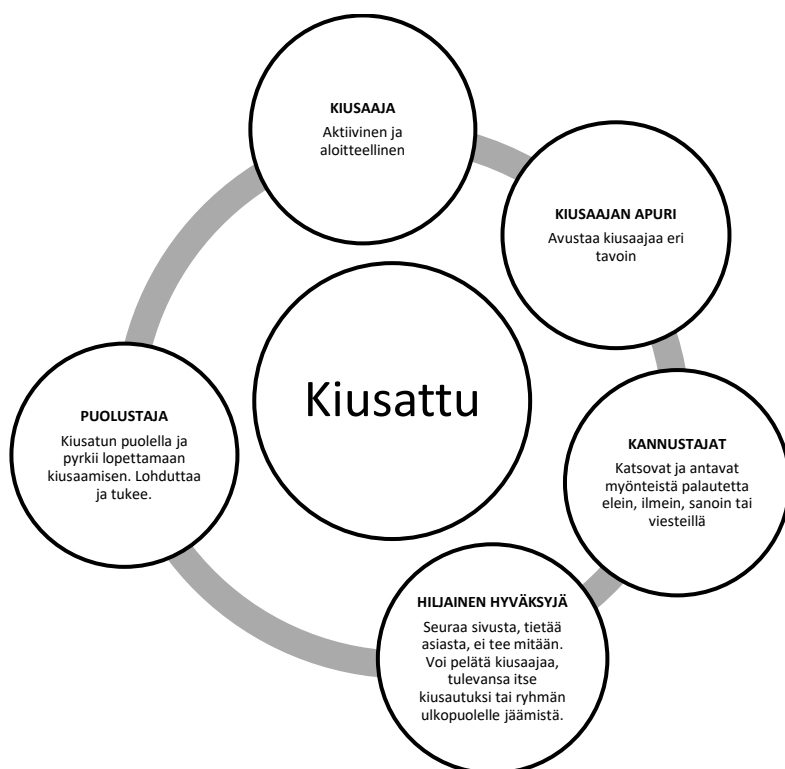
2.1 Kiusaaminen

Kiusaaminen on tarkoituksellista toiseen henkilöön tai ryhmään kohdistettua loukkamista, uhkailua, nöyryyttämistä tai satuttamista. Se on usein pitkäkestoista ja toistuvaa, toisen tahallista vahingoittamista. Kiusaajia voi olla yksi tai useampia, joita vastaan kiusatun on vaikea puolustautua.

Kiusaaminen voi olla **suoraa tai epäsuoraa**. Suoralle kiusaamiselle on luonteenomaista suorat sanalliset tai fyysiset hyökkäykset, kuten nimittely, pilkkaaminen, uhkailu, töniminen, lyöminen tai potkiminen. Epäsuora kiusaaminen on luonteeltaan sosiaalista manipuloitua eli siinä pyritään vaikuttamaan muihin henkilöihin siten, että he alkaisivat karttaa toista opiskelijaa, suhtautuisivat häneen kielteisesti. Epäsuora kiusaaminen voi ilmetä myös ryhmästä syrjään jättämisestä, näkymättömäksi tekemisestä tai tahallaan väärin ymmärtämisestä. Se voi ilmetä perättömien juttujen levittämisenä koulussa, vapaa-ajalla ja/tai sosiaalisessa mediassa. Henkilö voi levittää netissä tai kännykällä juoruja, noloja kuvia, videoita henkilökohtaisia tietoja toisesta henkilöstä tai lähettää nimettömästi pilkkaavia tai uhkaavia viestejä (esim. WhatsApp, BeReal, TikTok, Jodel ja muut sosiaalisen median kanavat). Toisten henkilöiden kuvaaminen tai videoiminen ja niiden levittäminen ilman kuvattavan lupaa ei ole sallittua.

Erimielisyydet ja niistä johtuvat riidat eivät ole kiusaamista, ellei niissä ole mukana epäasiallisia tekoja toista kohtaan tai toiselle haitallista tai vahingoittavaa vallankäyttöä.

Kiusaaminen koskettaa koko oppilaitosyhteisöä. Kiusaaminen on ryhmäilmiö ja tutkimuksissa on havaittu henkilöiden toimivan seuraavissa rooleissa:

Kuva 1. Kiusaamisen ryhmäilmiö ja roolit

2.2 Häirintä

Häirintä on useimmiten järjestelmällistä ja jatkuvaa toista henkilöä alistavaa toimintaa tai käyttäytymistä, joka kohdistuu toisen persoonaan tai yksityiselämään, kuten ominaisuuksiin, luonteenpiirteisiin, sukupuoleen, ulkomuotoon, harrastuksiin tai perhesuhteisiin. Häirintää on esimerkiksi toistuva uhkailu, pelottelu, ilkeät ja vihjailevat viestit sekä väheksyvät ja pilkkaavat puheet. Häirintä on epäasiallista kohtelua, joka voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa henkilön turvallisuudelle tai terveydelle.

Sukupuolista häirintää on ei-toivottu huomio, joka liittyy sukupuoleen, esimerkiksi halventava tai alentava puhe toisen sukupuolesta.

Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit sekä vartaloa koskevat puheet. Seksuaalista häirintää on myös ei-toivottu seksuaalinen ehdotus, vaatiminen ja fyysinen koskettaminen.

2.3 Väkivalta

Väkivalta on systemaattista, tahallista ja toistuvaa samaan henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa sanallista tai fyysistä kielteistä toimintaa. Väkivaltaa ovat myös yksittäiset, yllättävät väkivaltaiset tilanteet. Väkivalta on normikäyttäytymisen vastaista aggressiivista toimintaa. ”Väkivalta on fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista, joka kohdistuu ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään tai yhteisöön ja joka johtaa, tai joka voi johtaa kuolemaan, fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen tai perustarpeiden tyydyttämättä jäämiseen”. (WHO:n määritelmä)

3 Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ennaltaehkäisy

3.1 Yhteistyö perusopetuksen kanssa

Peruskouluja ohjeistetaan olemaan etukäteen yhteydessä opetuspisteen opiskeluhoitohenkilöstöön, mikäli perusopetuksessa on ollut kiusaamista ja oppilaat ovat hakeutumassa opetuspisteessä samaan perustutkintoon. Kun opetuspisteeseen tulee tieto, että opiskelija on kiusattu peruskoulussa, huolehditaan mahdollisuuksien mukaan siitä, että kiusaaja/kiusaajat ja kiusattu ovat eri ryhmissä. Jos tätä ei voida toteuttaa, on tärkeää, että vastuuhjaaja ja opettajat saavat tiedon aikaisemmasta kiusaamisesta tilanteen seuraamiseksi.

Tietoja kiusaamistapauksista siirretään oppilaan ja huoltajan luvalla perusopetuksen kanssa pidettävissä saattaen vaihto -palaverissa. Tilanteita seurataan opintojen alkaessa ja edetessä.

3.2 Opiskeluryhmän yhteisöllisyys

Vastuuhjaajat, opettajat ja muu henkilökunta tutustuttavat heti opintojen alussa uudet opiskelijat opetuspisteen ja alan käytäntöihin ja toimintatapoihin. Tärkeää on heti alussa tutustua toisiin opiskelijoihin yhteisöllisyyden ja yhteishengen muodostumiseksi.

Vastuuhjaaja käsittelee opiskelijoiden kanssa Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun suunnitelman opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Vastuuhjaaja kertoo, miten opetuspisteessä toimitaan kiusaamistapauksissa ja mitä mahdollisia rikosoikeudellisia seuraamuksia kiusaamisesta voi seurata. Lisäksi vastuuhjaaja neuvoo opiskelijoita kertomaan kiusaamistapauksista ja -havainnoista opetuspisteen henkilökunnalle sekä vanhemmilleen.

Vastuuhjaajan ja opettajien tulee ohjata ja seurata opintojen alkuvaiheessa, millaisia työpareja ja pienryhmiä oppimisympäristöissä muodostuu. Ryhmien kokoonpanoja on hyvä vaihdella ryhmätöiden ja projektien yhteydessä sekä käytännön töissä. Näin opiskelijoilla on mahdollisuus oppia erilaisten ihmisten kanssa työskentelyä.

3.3 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Kodin ja oppilaitoksen välisessä yhteistyössä on keskeisintä hyvän vuorovaikutuksen ja luottamuksen rakentaminen ja tiedonkulku kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi. Kun oppilaitoksen ja kodin välille on saavutettu luottamuksellinen suhde, on yhteistyö myös kiusaamistapauksissa helpompaa. Alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajaan on oltava yhteydessä kiusaamistapausten tultua esiin.

Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on kuvattu suunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen välisestä yhteistyöstä.

3.4 Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen

Opiskelijoiden osallisuutta lisätään ja mahdollistetaan seuraavien toimintojen avulla:

Opiskelijakunnan tehtävänä on lain mukaan edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja opiskelua.

Jokaisessa Sedun yksikössä toimii **opiskelijafoorumi**, jonka jäsenet edustavat yksikön kaikkia opiskelijoita. Opiskelijafoorumin toiminnan tavoitteena on edistää opiskelijoiden

osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kehittää opiskelijoiden ja Sedun välistä yhteistyötä. Tavoitteena on myös kohottaa yhteishenkeä ja parantaa ilmapiiriä. Opiskelijafoorumi kokoontuu säännöllisesti ja ryhmän toimintaa johtaa koulutuspäällikkö. Opiskelijafoorumista valitaan jäsenet yksikön yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään, jossa he voivat kertoa opiskeluyhteisön tilanteesta opiskelijanäkökulmasta ja vaikuttaa yksikön hyvinvointiin ja turvallisuuteen. Opiskelijafoorumin jäsenistä valitaan yksikön edustajat myös Sedun opiskelijakunta Fokukseen.

Sedun opiskelijakunta FOKUS toimii Sedun opiskelijoiden yhteishengen vahvistajana ja tuo yhteen Sedun opiskelijoita. Fokus koostuu Sedun yksiköiden edustajista ja sen tavoitteena on saada opiskelijoiden ääni kuuluviin sekä parantaa heidän vaikutusmahdollisuuksiaan omiin oppimisympäristöihinsä. Fokuslaisten kautta voidaan keskustella kiusaamisen ehkäisyyn liittyvien toimintamallien hyvistä käytännöistä ja kehittää toimintaa.

Tutortoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, luoda oppilaitokseen hyvää ilmapiiriä sekä vahvistaa opiskelijoiden osallisuutta yhteisön jäsenenä. Tutorkoulutuksessa käydään läpi mm. itsetuntemus- ja ihmissuhdetaitoja.

Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksia vahvistetaan säännöllisesti Teamsin kautta toteutettavien virtuaalikahtien avulla. Näissä kerrotaan ajankohtaisista asioista ja opiskelijoilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä.

Opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta Sedun omien kyselyiden ja valtakunnallisten palautekyselyiden kautta. Sedulla on opiskelijoille oma sähköinen palaute- ja aloittelaitikko, jossa kaikki opiskelijat voivat antaa palautetta ja tehdä aloitteita. Opiskelijoiden suunnittelema turvallisuuskysely toteutetaan vuosittain 112-päivänä tai sen viikon aikana. Lisäksi jokaisella opiskelijalla on oikeus tuoda omassa opetusyksikössään esiin kehittämiskohteita ja havaitsemiaan epäkohtia, jotka voivat vaikuttaa esimerkiksi turvallisuuteen tai viihtyisyyteen.

3.5 Kiusaamiskysely

Kiusaamisesta, tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta toteutetaan kysely vuosittain kaikille ensimmäisen vuoden perustutkinto-opiskelijoille. Tuloksista saadaan kokonaiskuva Sedun opetuspiisteiden kiusaamistilanteesta. Kysely toteutetaan Webropol-kyselynä.

Valtakunnallisen opiskelijapalautteen aloitus- ja päättökyselyt sisältävät myös kysymyksen kiusaamiseen liittyen; ”Koen, että kiusaamiseen, syrjintään ja häirintään puututaan”. Vastuuohjaaja huolehtii, että omat opiskelijat vastaavat kyselyihin. Kyselyjen tuloksia käsitellään pedagogisessa johtoryhmässä, Sedun opiskeluhuoltoryhmässä sekä henkilöstön kanssa vastuualueilla.

Koulutuspäällikkö vastaa siitä, että palautteita analysoidaan ja tuloksista tiedotetaan henkilöstölle vastuualuekohtaisesti. Koulutuspäällikkö analysoi ja käsittelee tulokset yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä yhdessä vastuuohjaajan ja opetushuollon henkilöstön kanssa. Lisäksi koulutuspäällikkö käsittelee tulokset opiskelijoiden kanssa opiskelijafoorumissa.

Tulosten analysoinnin jälkeen tehdään suunnitelma mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta. Yhteisöllisissä opiskeluhuoltoryhmissä ja opiskelijafoorumissa seurataan koulutuspäällikön johdolla, mitä vaikutuksia kiusaamiseen puuttumisella on saavutettu. Kysely voidaan tarvittaessa uusaa tai toteuttaa muille opiskelijaryhmille muuna ajankohtana.

Mikäli tuloksissa ilmenee kiusaamista, vastuuhjaaja ja/tai kuraattori selvittää asiaa tarkemmin keskustelemalla opiskelijoiden kanssa ja tekemällä tarvittaessa opiskelijoille yksityiskohtaisemman kiusaamiskyselyn. Vastuuhjaaja ja kuraattori käsittelevät jatkokyselystä saadut tulokset ja tekevät suunnitelman jatkotoimenpiteistä. Lisäksi he toimivat tämän toimintaohjeen kohdan 4.1. mukaisesti silloin, kun kiusaaminen tulee kyselyn kautta tietoon.

4 Kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen puuttuminen

Kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen tulee puuttua välittömästi ja suhtauduttava vakavasti. Puuttumisen tulee olla oikea-aikaista, ja suhteutettuna tilanteen vakavuuteen tapauskohtaisesti. Jokaiselle opiskelijalle tulee taata turvallinen opiskelu kaikissa oppimisympäristöissä. Myös opiskelija-asuntolan asukkaille on taattava turvallinen asuminen Sedun opiskelija-asuntoloissa.

4.1 Kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen

Kiusaamiseen ja häirintään tulee jokaisen henkilökuntaan kuuluvan puuttua. Kun henkilö havaitsee tai epäilee kiusaamista tai häirintää, hän vie tiedon välittömästi vastuuhjaajalle, ja /tai opiskeluhuoltohenkilöstölle. Puuttumisen pohjana voi olla myös opiskelijan tai huoltajan esittämä huoli tilanteesta.

Sedussa on käytössä Granite-turvallisuusohjelmisto, jonka kautta voidaan arvioida riskejä ja tehdä vaaratilanne- ja läheltä piti-ilmoituksia. Granite on sekä henkilöstön että opiskelijoiden käytettävissä. Opiskelija voi tehdä Graniteen ilmoitukseen epäasiallisesta kohteesta, jos hän joutuu kiusaamisen tai häirinnän kohteeksi. Granite-ilmoitukset vastaanottaa ja käsittelee kuntayhtymän turvallisuuskoordinaattori, ja ilmoitukset tulevat tiedoksi myös työsuojelupäällikölle (joka on hallintojohtaja) ja työsuojeluvaltuutetulle.

Turvallisuuskoordinaattori toimintaohjeistaa ilmoituksen perusteella, kuinka asiassa tulisi toimia ja tullee ilmoitukselle määritellään tutkinnan ja toimenpiteiden vastuuhenkilöt, joiden velvollisuus on selvittää asiaa eteenpäin ja katsoa tarvittavat toimet. Epäasiallisen kohtelun tapauksissa selvittäminen ja toimenpiteet tulee saada käyntiin välittömästi. Tehdyt toimenpiteet dokumentoidaan Graniteen ja dokumentaatio muodostaa myös tutkintaineiston mahdollisia myöhempiä tarpeita varten.

Tiedot asuntolassa syntyneistä kiusaamistapauksista viedään myös asuntolaohjaajalle ja/tai opiskelijahuoltohenkilöstölle. Asuntolaohjaaja käynnistää asuntolassa tilanteen selvittelyn pyrkien etsimään itselleen sopivan työparin (esim. kuraattori tai terveydenhoitaja tai muu opiskelijahuollon henkilöstöstä). Vastuuhjaaja tai asuntolassa asuntolaohjaaja ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin hänellä on lainmukainen oikeus ja velvollisuus. Kuraattori otetaan mukaan tilanteen selvittelyyn mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kaikki työs-kentelyn vaiheet dokumentoidaan Wilmaan.

4.1.1 Tilanteen selvittely

Kun vastuuhjaaja tai asuntolaohjaaja saa kiusaamisen/häirinnän tietoonsa, tavoitteena on tilanteen rauhoittaminen ja selkeyttäminen. Tärkeää on jäsentää, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat osallisena. Vastuuhjaaja tai asuntolaohjaaja haastattelee työparin kanssa opiskelijan, jota kiusataan tai häiritään. Tilanteessa ollaan yhteydessä alaikäisen huolta-

jaan. Asuntolaohjaaja voi käyttää työparinaan kuraattoria tai esimerkiksi kiusatun vastuuhjaajaa. Kiusatun tai häirityn kanssa tulee sopia, miten jatkossa tilanteen selvittely ja puuttuminen toteutetaan.

Myös kiusaaja tai häiritsijä haastatellaan työparityöskentelynä, mikäli nimi on tiedossa. Lisäksi vastuuhjaaja tai asuntolaohjaaja on yhteydessä alle 18-vuotiaan huoltajaan.

Mikäli kiusaaja on joku henkilökunnasta, asia viedään koulutuspäällikölle, tämän jälkeen toimitaan Epäasiallisen kohtelun käsittely ja ehkäisy Sedussa –toimintaohjeen mukaisesti.

Mikäli tapaus on lievä, osapuolet ovat aidosti valmiita sopimaan ja kiusaaminen tai häirintä on loppunut, siirrytään jälkiseurantaan, jolloin vastuuhjaaja tai asuntolaohjaaja seuraa tilanteita.

Mikäli tapaus on vakava tai luonteeltaan toistuva, vastuuhjaaja tai asuntolaohjaaja kutsuu kiusatun ja kiusaajan sekä alaikäisten huoltajat tapaamiseen. Tapaamiseen pyydetään työpariksi mukaan kuraattori, koulutusvastaava, opinto-ohjaaja tai terveydenhoitaja. Tarvittaessa kutsutaan koolle useamman opiskelijan ryhmä huoltajineen.

Selvittelyn kaikissa vaiheissa ja tiedotuksessa noudatetaan tasapuolisuutta sekä yksityisyyden suojaa, sekä pyydetään asianosaisten luvat mahdollisuuksien mukaan kirjallisina, siten kuin voimassa oleva laki sitä edellyttää. Kiusaamisen tai häirinnän kohteena olleelle osapuolelle kerrotaan tarvittaessa mahdollisuudesta oikeudellisten toimien käynnistämiseen asianomistajana.

Kun kyseessä on toistuva, vakava kiusaaminen tai häirintä, asia tulee viedä molempien/kaikkien osallisten opiskelualojen koulutuspäällikön/koulutuspäällikköjen tietoon, jonka/joiden päätöksellä asia viedään kiusaajan/kiusaajien osalta oppilaitoksen kurinpito-toimiin. Tarvittaessa otetaan yhteyttä viranomaisiin.

4.1.4 Yksilöllisen opiskeluhuollon tukitoimet

Kiusaamisen tai häirinnän kohteeksi joutunut opiskelija ohjataan yksilölliseen opiskeluhuoltoon. Opiskelijan suostumuksella vastuuhjaaja, asuntolaohjaaja tai se, joka on saanut tietoonsa tarpeen varaa keskusteluajan kuraattorille, terveydenhoitajalle tai psykologille. On tärkeää huomata, että myös kiusaaja saattaa olla yksilöllisen opiskelijahuollon palveluiden tarpeessa.

Pääsääntöisesti vakavissa kiusaamistapauksissa kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä. Jos opiskelija ei anna lupaa ryhmän koollekutsumiseen, tukitoimia jatketaan yksilöllisen opiskeluhuollon palveluilla. Tarvittaessa tehdään huoleen perustuva lastensuojeluilmoitus, mahdollisesti sekä kiusaajasta, että kiusatusta. Lastensuojeluilmoituksen tekemiseen ei tarvita opiskelijoiden suostumusta, mutta asia on hyvä kertoa opiskelijalle ja huoltajille.

4.2.4 Dokumentointi ja ilmoittaminen huoltajalle

Alaikäisten opiskelijoiden huoltajien tulee olla tietoisia tapausten selvittelyn kaikista vaiheista. Tästä johtuen on tärkeää, että ollaan yhteydessä kaikkien osapuolien huoltajiin.

Huoltajiin on oltava yhteydessä heti, kun asia tulee tietoon. Ensisijaisesti huoltajiin ollaan yhteydessä puhelimitse (yhteydenotto kirjataan Wilmaan), myöhemmin Wilma viestillä tai sähköpostitse.

Tilanteiden dokumentointi kaikissa sen vaiheissa on välttämätöntä. Jokainen toimija vastaa osaltaan kirjausten tekemisestä Wilmaan ja kirjaukset on tehtävä kahden viikon sisällä tapahtuneesta. Kirjauksia tehdään joko opiskelijan tukitoimiin tai kurinpitotoimiin. Opiskelijalla on oikeus pyytää kaikki häntä koskevat kirjaukset Wilmasta.

Koulutuspäällikkö vastaa siitä, että tilanteista seuranneet mahdolliset kurinpitotoimet kirjaetaan opiskelijan tietoihin Wilmaan. Jokainen prosessissa mukana ollut opiskeluterveydenhuoltohenkilöstön jäsen (kuraattori ja/tai terveydenhoitaja) opetushenkilöstön lisäksi dokumentoi yksilöllisen opiskeluhuollon tukitoimet omiin asiakas- tai potilastietojärjestelmiin. Mikäli perustetaan monialainen asiantuntijatyöryhmä, liitetään tarvittavat dokumentit opiskeluhuoltokertomukseen.

Vastuuohjaaja ilmoittaa kiusaamisesta asianosaisten (alle 18 v.) huoltajille, ellei huoltaja ole ollut moniammatillisessa, yksilöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä mukana. Huoltajan kanssa tulee käydä koko prosessi lävitse ja kertoa, mitä on tehty ja että tilannetta jäädään seuraamaan.

4.1.7 Jälkiseuranta ja jatkotoimenpiteet

Jälkiseurannasta ja jatkotoimenpiteistä sovitaan kiusaamisen selvittelyn yhteydessä. Tapauskohtaisesti mietitään monialaisessa asiantuntijaryhmässä, kuka tai ketkä seuraavat, että kiusaaminen ei jatku puuttumisen jälkeen ja kuka käy seurantakeskustelun/-t.

Vastuuohjaaja tai kiusaamisen tapahtuessa pääasiassa asuntolassa, asuntolaohjaaja kertoo kiusatulle ja huoltajalle, että mikäli kiusaaminen jatkuu, on siitä ilmoitettava vastuuohjaajalle tai asuntolaohjaajalle.

Yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä seurataan koko opiskeluryhmän/koko opetuspiirteen tai asuntolan tilannetta ja mietitään keinoja kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Tarvittaessa toteutetaan kiusaamiskysely.

Jos kiusaaminen puuttumisesta huolimatta jatkuu tai opiskelija ei anna lupaa asian käsittelyyn, kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä, jossa päätetään jatkotoimista.

4.2 Väkivaltaiseen käyttäytymiseen puuttuminen

Jokaisen henkilökuntaan kuuluvan tulee puuttua väkivaltatilanteeseen tilanteeseen välittömästi ja estää sen jatkuminen. Hänen tulee toimia rauhallisesti ja määrätietoisesti, sekä välttää tarpeettomia voimatoimia. Kahden henkilön toimesta tapahtuva tilanteen rauhoittaminen on väkivaltatilanteessa usein turvallisempaa ja tehokkaampaa kuin yksinään. Ääritilanteessa pyydetään paikalle poliisi. Asuntolaohjaajan ollessa yksin työssä, tarvittavaa tukea voi pyytää vartiointiliikkeen vartijalta tai vakavissa tilanteissa poliisilta.

Väkivaltaista käyttäytymistä, siihen puuttumista, siltä suojautumista ja sen ehkäisyä käsitellään Sedun:

- Järjestyssäännöissä ja asuntolan järjestyssäännöissä
- Uhka-, vaara – ja kriisitilanteiden toimintaohjeessa
- Opiskelijan kurinpitokäytänteiden toimintaohjeessa
- Pelastussuunnitelmissa ja ohjeissa

Kurinpitoihin johtavat toimenpiteet etenevät Sedun kurinpitokäytänteiden toimintaohjeiden mukaisesti.

4.2.1 Tilanteen selvittely

Väkivaltatilanteista tulee ilmoittaa välittömästi koulutuspäällikölle, molempien osapuolten vastuunohjaajille tai kuraattorille. Kun tapahtuneen osalliset asuvat asuntolassa, tieto on vietävä mahdollisimman nopeasti myös asuntolaohjaajalle/-ille. Heidän tehtävänä on selvittää työparityöskentelynä, mitä todellisuudessa on tapahtunut. Selvittelytilanteessa tulee olla yhteydessä alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajaan.

Asia käsitellään asianosaisten kesken ja tarvittaessa tarjotaan opetuspisteen kriisiryhmän tukea ja kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä ja huolehditaan kirjaamisesta.

Mikäli tapauksesta harkitaan rikosilmoituksen tekemistä, ollaan yhteydessä Sedun lakimieheen, joka valmisteleo asiaa eteenpäin. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus alle 18-vuotiaan opiskelijan kohdalla.

4.2.2 Häiritsevän/väkivaltaisesti käyttäytyvän opiskelijan poistaminen luokasta tai asuntolasta

[Sedun toimintaohje opiskelijoiden opintojen etenemiseen, keskeyttämiseen ja eroamiseen sekä kurinpitokäytäntöihin](#)

Opetusta häiritsevän, päihtyneen, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan voi opettaja määrätä poistumaan jäljellä olevien omien oppituntiansa ajaksi luokahuoneesta tai muista opetustilanteista. Opiskelijan poistamisesta koko loppupäivän ajaksi päättää koulutuspäällikkö, joka kirjaa asian opiskelijahallintojärjestelmään ja ilmoittaa poistamisesta alaikäisen huoltajalle sekä asuntolassa asuvan opiskelijan ollessa kyseessä, asuntolaohjaajalle.

Jos opiskelija tekee vastarintaa tai tilanne on uhkaava, koulutuspäälliköllä tai opettajalla on oikeus käyttää opiskelijan poistamiseksi sellaisia voimakeinoja, jotka ovat puolusteltavia, kun otetaan opiskelijan ikä, tilanteen ja vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarvio huomioon. Tilanteessa tulee toimia rauhallisesti ja määrätietoisesti. Uhkaavissa tilanteissa oppitunnilta poistaminen on turvallisempaa ja tehokkaampaa kahden työntekijän toimesta kuin yksin. Ääritilanteessa kutsutaan paikalle poliisi.

Osallistuminen työelämässä oppimiseen voidaan myös evätä edellä mainituista syistä. Päätöksen tekevät koulutuspäällikkö, työelämässä oppimista ohjaava opettaja ja työpaikkaohjaaja yhdessä. Koulutuspäällikkö vastaa asian kirjaamisesta opiskelijahallintojärjestelmään.

Kun väkivaltatilanne tapahtuu asuntolassa, voi asuntolaohjaaja soittaa tuekseen vartijan. Vakavissa tilanteissa apua tarjoaa hätäkeskus, sosiaalipäivystys ja poliisi. Alaikäisen nuoren ollessa kyseessä, asuntolaohjaaja voi pyytää huoltajia hakemaan väkivaltaisesti käyttäytyvän tai väkivallalla uhkaavan nuoren kotiin.

Koulutuspäällikkö voi tehdä päätöksen väkivaltaisen tai aggressiivisen asukkaan asuntolasta poistamiseen, ellei poliisin palveluita tarvita, eikä uhka ole välitön.

4.2.3 Turvallisuutta vaarantavan esineen tai aineen haltuunotto

[Sedun järjestyssäännöt](#)

Opettajalla ja/tai rehtorilla on oikeus ottaa haltuunsa opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavat esineet tai aineet työpäivän aikana. Jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta, on opettajalla ja rehtorilla oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa. Ennen tarkastusta opiskelijalle on ilmoitettava tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä kuvatusta tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijalle tai alaikäisen opiskelijan kohdalla hänen huoltajalleen. Ennen luovuttamista esineet tai aineet tulee säilyttää huolellisesti. Luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta: opiskelijalle työpäivän päätyttyä, huoltajalle annetaan kolmen kuukauden haku aika, jonka jälkeen esine tai aine voidaan hävittää. Hävittäminen on kirjattava opiskelijahallintojärjestelmään.

Jos huoltajalla tai opiskelijalla ei ole lain mukaan oikeutta pitää tätä esinettä tai ainetta hallussa, ne tulee luovuttaa poliisille. Mikäli opiskelijalta joudutaan takavarikoimaan esineitä tai aineita, tulee opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuunotto kirjata opiskelijan tietoihin Wilmaan. Väkivaltatilanteesta, haltuunotosta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.

Kurinpitotoimet kirjaa Wilmaan koulutuspäällikkö tai sitten hän ohjeistuksen mukaisesti joku muu esimerkiksi opettaja, opinto-ohjaaja tai asiakaspalvelusihteeri.

5 Toimintaohjeesta tiedottaminen ja siihen perehdyttäminen

Opetuspisteen henkilökunta

Toimintaohjeet sijaitsevat sähköisenä henkilöstöintraassa: [Opetuksen ja ohjauksen toimintaohjeet](#).

Koulutuspäällikkö käy läpi toimintaohjeet henkilöstökokouksissa sekä ohjausryhmissä lukuvuosittain ja aina päivitetyn version tullessa. Uusi henkilöstö perehdytetään toimintaohjeisiin perehdyttämisoppaassa olevan perehdyttämisprosessin mukaisesti.

Opetuspisteen opiskelijat

Opiskelijoita tiedotetaan opiskelijaintran kautta.

Vastuuohjaaja käsittelee toimintaohjeen opiskelijoiden kanssa opintojen alkuvaiheessa henkilökohtaistamisprosessin yhteydessä. Tarvittaessa tehdään tarkempia tiedotuksia ryhmäkohtaisesti.

Opiskelijoiden huoltajat

Toimintaohjeista tiedotetaan opiskelijoiden huoltajille kotiväenilloissa ja tarvittaessa Wilman huoltajaliittymän kautta. > viesti Wilman kautta, jossa linkki tärkeimpiin toimintaohjeisiin.

6 Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä päivittämisprosessista vastaa pedagoginen johtoryhmä ja sitä käsitellään yksiköiden turvallisuusryhmä-, Opiskelijakunta Fokuksessa sekä Sedun opiskeluhuoltoryhmässä. Suunnitelma hyväksytään pedagogisessa johtoryhmässä. Kun toimintaohje on hyväksytty, se julkaistaan henkilöstöintrassa ja siitä tiedotetaan henkilöstölle.